

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΡΟΔΟΥ
Α.Β.Μ.: Ε2024/1126
Αριθμός: 2025/5361

Αρ. Διατ 292/25

ΔΙΑΤΑΞΗ

Η Εισαγγελέας Πρωτοδικών Ρόδου

Έχοντας υπόψη την από 13-2-2024 και με Α.Β.Μ. Ε2024/1634 έγκληση του ΧΑΡΙΤΟΥ Ιωάννη του Γαβριήλ, κατοίκου Ιαλυσού Ρόδου, οδός Γ. Χαρίτου άρ.2, με την οποία εγκαλείται ο ΣΠΑΝΟΣ Θωμάς – Δημήτριος του Χρήστου, κάτοικος Ρόδου, 5ο χλμ Ρόδου Λίνδου, για τα αδικήματα, της ψευδούς κατάθεσης (άρ. 224§1ΠΚ), της ψευδούς καταμήνυσης (άρ. 229§1 ΠΚ) και της συκοφαντικής δυσφήμισης (άρ. 363 ΠΚ), που φέρεται να τέλεσε στην Ρόδο την 4-9-2023, αφού σκεφθήκαμε κατά νόμο, εκθέτουμε τα ακόλουθα:

Κατά τη διάταξη του άρθρου 51§2ΚΠΔ, όπως ισχύει, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών εξετάζει την έγκληση που έλαβε και αν κρίνει ότι αυτή δεν στηρίζεται στο νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης την απορρίπτει με διάταξή του, η οποία περιλαμβάνει συνοπτική αιτιολογία και επιδίδεται στον εγκαλούντα, ενώ κατά το άρθρο 51§3ΚΠΔ, αν ενεργήθηκαν προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245§2ΚΠΔ ή ένορκη διοικητική εξέταση και ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνηση της ποινικής δίωξης, απορρίπτει την έγκληση με αιτιολογημένη διάταξή του που επιδίδεται στον εγκαλούντα. Νόμω αβάσιμη είναι η έγκληση, όταν τα εκτιθέμενα σε αυτή πραγματικά γεγονότα –αληθή υποτιθέμενα- δεν συνιστούν έγκλημα κατ' άρθρο 14 Π.Κ., όταν δηλαδή: α) δεν συντρέχει ορισμένη ανθρώπινη συμπεριφορά (ακαταμάχητη βία, πλήρης απάλειψη της συνείδησης), β) λείπει οποιοδήποτε στοιχείο της αντικειμενικής ή της υποκειμενικής υπόστασης του εγκλήματος (αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος, δόλος), γ) υπάρχει λόγος που αποκλείει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης (άμυνα, προσταγή κ.λ.π.) ή τον καταλογισμό (πραγματική ή νομική πλάνη) ή εξαλείφει το αξιόποino της πράξης (παραγραφή, αμνηστία) ή συντρέχει υποχρεωτικός λόγος απαλλαγής από την ποινή. Συνεπώς, ο Εισαγγελέας έχει το δικαίωμα να απορρίψει την έγκληση ως μη στηριζόμενη στο νόμο όταν ελλείπει το στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης, το οποίο είναι απαραίτητο για την κατά το νόμο θεμελίωση και ολοκλήρωση ενός εγκλήματος.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 229§1 ΠΚ, για τη θεμελίωση του εγκλήματος της ψευδούς καταμήνυσης, απαιτείται: α) καταμήνυση ή ανακοίνωση ή αναφορά δηλ. είτε με τον τύπο του άρθρου 42ΚΠΔ είτε με κάθε τύπο προφορικής ή γραπτής καταγγελίας, β) η καταμήνυση να έγινε ενώπιον αρχής, γ) η καταμήνυση να αναφέρεται στη τέλεση από άλλον αξιόποινης πράξης ή πειθαρχικής παράβασης. Είναι αξιόποινη η πράξη που αποδίδεται στον μηνυόμενο όταν φέρει τα βασικά στοιχεία του άρθρου 14ΠΚ ώστε να παρέχεται εύλογη αφορμή για ποινική δίωξη και δεν είναι απαραίτητο να περιγράφεται επακριβώς η αποδιδόμενη πράξη ή να ακριβολογεί νομικά ο δράστης, αρκεί να αναφέρονται γεγονότα που καθιστούν δυνατή τη δίωξη, δ) η καταμήνυση να αφορά σε άλλον που μπορεί να τιμωρηθεί από το ποινικό δικαστήριο ή να διωχθεί πειθαρχικά, ε) η καταμήνυση να είναι ψευδής, δηλαδή αντικειμενικά αναληθής και στ) δόλος του δράστη, συνιστάμενος στη γνώση του, κατά το χρόνο της καταμήνυσης, ότι το περιεχόμενο της καταγγελίας είναι αναληθές και αφορά σε αξιόποινη πράξη ή πειθαρχική παράβαση και στη θέληση να περιέλθει η αναφορά στην αρχή. Ενδεχόμενος δόλος δεν αρκεί σχετικά με το ψευδές της καταμήνυσης. Το έγκλημα είναι τυπικό και συνεπώς τετελεσμένο με την περιέλευση στην αρχή της μήνυσης, αναφοράς κ.λπ., ανεξαρτήτως αν επήλθε το επιβλαβές αποτέλεσμα της δίωξης ή αν ο καταμηνυθείς τελικώς απαλλάχθηκε. [ΑΠ 130/2021, ΑΠ 77/2021, ΑΠ 12/4 / 2019, ΑΠ 1714/2017, ΑΠ 5/2017, ΑΠ 350/2016, ΑΠ 445/2016, Ε.Καμπέρου, (επιμ. Χαραλαμπίκης), Ο Νέος Ποινικός Κώδικας, Ερμηνεία κατ' άρθρο του Ν.4619/2019, τόμος Ι, σελ. 1490, Νομική Βιβλιοθήκη, 2020].

Σύμφωνα με το άρθρο 224§1ΠΚ, για την στοιχειοθέτηση του αδικήματος της ψευδούς κατάθεσης μάρτυρα απαιτείται : α) ένορκη κατάθεση του μάρτυρα ενώπιον αρχής αρμόδιας να ενεργεί ένορκη εξέταση, β) τα πραγματικά περιστατικά που κατατέθηκαν να είναι ψευδή και γ) ύπαρξη άμεσου δόλου, ο οποίος συνίσταται στο ότι ο μάρτυρας γνωρίζει (με την έννοια της συνειδητής βεβαιότητας) ότι τα περιστατικά που κατέθεσε είναι ψευδή ή στο ότι αυτός γνωρίζει τα αληθή περιστατικά, αλλά σκόπιμα τα αποκρύπτει ή αρνείται να τα καταθέσει. Ως περιστατικά νοούνται συγκεκριμένα συμβάντα του εξωτερικού ή εσωτερικού κόσμου, που ανάγονται στο παρελθόν ή στο παρόν, είναι δεκτικά απόδειξης και είναι αντικειμενικά ψευδή, με την έννοια ότι είτε δεν ανταποκρίνονται στην αντικειμενική πραγματικότητα είτε είναι αντίθετα ή διαφορετικά με όσα ο μάρτυρας γνωρίζει από δική του αντίληψη ή από πληροφόρηση τρίτων. Δυσμενείς γνώμες, κρίσεις,

πεποιθήσεις ή χαρακτηρισμοί του μάρτυρα έχουν έννομη σημασία μόνο αν συνάπτονται άμεσα με τα περιστατικά που κατέθεσε και συνδιαμορφώνουν παράσταση συγκεκριμένης πράξης ή συμπεριφοράς, που επιδέχεται απόδειξη. Επιπλέον πρέπει τα περιστατικά που κατατέθηκαν να έχουν σχέση με την υπόθεση και να αναφέρονται, προκειμένου μεν για αστική διαφορά στα αποδεικτέα θέματα, προκειμένου δε για ποινική δίκη στα στοιχεία του εγκλήματος, που αποτελεί το αντικείμενο αυτής, ή σε άλλα περιστατικά συνδεόμενα αναποσπαστώς με τα γεγονότα αυτά, στερείται σημασίας, όμως, το αν είναι ουσιώδη ή επουσιώδη για την έκβαση της δίκης και ανεξάρτητα αν επηρέασαν το αποτέλεσμα στην συγκεκριμένη υπόθεση. Τέλος, η αρμοδιότητα της αρχής, ενώπιον της οποίας δίνεται η κατάθεση, αποτελεί συστατικό όρο του εγκλήματος της ψευδορκίας μάρτυρα, θεωρείται δε ως αρμόδια αρχή εκείνη, ενώπιον της οποίας είναι δυνατό, κατά διάταξη νόμου, να γίνει κατάθεση κάποιου, η οποία να μπορεί στην συνέχεια να ληφθεί υπόψη ως έγκυρο αποδεικτικό μέσο από αρχή, που είναι και αυτή αρμόδια προς διάγνωση κάποιας διαφοράς. [ΑΠ 1246/2020, ΑΠ 290/2018]

Σύμφωνα με το άρ. 2§1 ΠΚ, ως ισχύει με τον Ν. 4619/2019, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με τα άρ. 7§1 του Συντάγματος, 7§1 κυρωθέντος δια του υπ' αριθ. 53/1974 νομοθετικού διατάγματος Ε.Σ.Δ.Α. και 15 του κυρωθέντος δια του Ν. 2462/1997 Δ.Σ.Α.Π.Δ., το οποίο επαναλαμβάνει την υπερνομοθετικής ισχύος αρχή της αναδρομικότητας του επιεικέστερου ουσιαστικού ποινικού νόμου, που ίσχυσε από την τέλεση της πράξης μέχρι το χρόνο της αμετάκλητης εκδίκασης της υπόθεσης, ως επιεικέστερος νόμος θεωρείται εκείνος που περιέχει τις ευμενέστερες για τον κατηγορούμενο διατάξεις, δηλαδή εκείνος, ο οποίος με την εφαρμογή του, με βάση τις προβλεπόμενες στη συγκεκριμένη περίπτωση προϋποθέσεις, επιφέρει την ευνοϊκότερη για τον κατηγορούμενο ποινική μεταχείριση. Προς τούτο γίνεται σύγκριση των περισσότερων σχετικών διατάξεων στο σύνολο των προϋποθέσεων, που προβλέπονται από καθεμιά από αυτές, έτσι ώστε να είναι πλέον σαφές, βάσει του νέου ΠΚ, ότι εφαρμόζεται πάντα η επιεικέστερη διάταξη και όχι ο νόμος ως ενιαίο «όλον». Αν από τη σύγκριση προκύψει ότι ο κατηγορούμενος, όπως κατηγορείται, επιβαρύνεται το ίδιο από όλους τους νόμους, τότε εφαρμοστέος είναι ο νόμος που ίσχυε κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης, διαφορετικά, εφαρμόζεται ο νεότερος επιεικέστερος νόμος. Ειδικότερα, επιεικέστερος είναι ο νόμος, ο οποίος προβλέπει χαμηλότερο ανώτατο όριο του είδους της ποινής, αν δε το ανώτατο όριο είναι το ίδιο, επιεικέστερος είναι αυτός που προβλέπει μικρότερο κατώτατο όριο. Για το

χαρακτηρισμό ενός νόμου ως επιεικέστερου ή μη λαμβάνεται κατ' αρχήν υπόψη το ύψος της απειλούμενης ποινής φυλάκισης ή κάθειρξης, που θεωρείται βαρύτερη της χρηματικής, ενώ επί ίσων στερητικών της ελευθερίας ποινών λαμβάνεται υπόψη και η χρηματική ποινή. Επιεικέστερος, ακόμη, είναι ο νόμος, ο οποίος δεν περιλαμβάνει επιβαρυντική περίπτωση, υπό την οποία ασκήθηκε η ποινική δίωξη (ΟΛΑΠ 2/2021, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Ως επιεικέστερος, εξάλλου, θεωρείται όχι μόνο ο νόμος που προσδιορίζει το είδος και το ύψος της ποινής, αλλά και κάθε διάταξη, η οποία μπορεί να επηρεάσει την τύχη του κατηγορουμένου. Προδήλως είναι ευμενέστερος για τον κατηγορούμενο και ο μεταγενέστερος του χρόνου τελέσεως της πράξεως νόμος, όταν καθιστά την πράξη ανέγκλητη, εκτός εάν η πράξη τιμωρείται δι' άλλης διατάξεως του ίδιου (μεταγενέστερου) νόμου, καθώς σε αυτή την περίπτωση η πράξη δεν καθίσταται ανέγκλητη. Επιεικέστερος, συγχρόνως, νοείται και εκείνος ο νόμος, ο οποίος θέτει ως όρο της δίωξης την έγκληση του παθόντος, εν σχέσει προς αξιόποινη πράξη διωκόμενη κατά τον προγενέστερο νόμο αυτεπαγγέλτως (ΑΠ 258/2020, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

Επιπλέον σύμφωνα με το άρ. 362 εδ. α' ΠΚ, ως ίσχυε μέχρι την κατάργησή του με το άρ. 136 περ. α' του Ν. 5090/2024 (το οποίο ισχύει από την 1-5-2024, σύμφωνα με το άρ. 138§1 του Ν. 5090/2024), «Όποιος με οποιονδήποτε τρόπο ενώπιον τρίτου ισχυρίζεται ή διαδίδει για κάποιον άλλο γεγονός που μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψή του τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος ή χρηματική ποινή», ενώ σύμφωνα με το άρ. 363 ΠΚ, ως ίσχυε μέχρι την τροποποίησή του με το άρ. 54 του Ν. 5090/2024, «Αν στην περίπτωση του προηγούμενου άρθρου, το γεγονός είναι ψευδές και ο υπαίτιος γνώριζε ότι αυτό είναι ψευδές τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή [...]». Εντούτοις, στο άρ. 363 ΠΚ, ως αυτό τροποποιήθηκε από το άρ. 54 του Ν. 5090/2024 και ισχύει κατ' άρ. 138§1 του ίδιου Νόμου από την 1-5-2024, δεδομένου ότι το άρ. 362 του Π.Κ. καταργήθηκε από το άρ. 136 περ. α' του Ν. 5090/2024, προβλέπεται ότι «Όποιος με οποιονδήποτε τρόπο ενώπιον τρίτου ισχυρίζεται ή διαδίδει για κάποιον άλλο εν γνώσει του ψευδές γεγονός, που μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη του άλλου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή [...]». Στην έννοια του τρίτου δεν περιλαμβάνονται δημόσιοι λειτουργοί ή υπάλληλοι που λαμβάνουν γνώση των ισχυρισμών για τα διάδικα μέρη, κατά την ενάσκηση καθήκοντος στο πλαίσιο πολιτικής ή ποινικής δίκης». Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρ. 363 ΠΚ, ως ισχύουν τροποποιηθείσες από το Ν. 5090/2024, οι

οποίες είναι επιεικέστερες για τον ύποπτο από εκείνες του άρ. 363 ΠΚ, ως ίσχυαν προ της τροποποίησής τους από το άρ. 54 του Ν. 5090/2024, καθώς δι' αυτών περιορίζεται η έννοια στοιχείου της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος και δη η έννοια του «τρίτου» και, ως εκ τούτου, τυγχάνουν εφαρμοστέες κατ' άρ. 2§1 ΠΚ στην προκειμένη περίπτωση, προκύπτει ότι για την στοιχειοθέτηση της αξιόποινης πράξης της συκοφαντικής δυσφήμισης, απαιτείται: α) ισχυρισμός ή διάδοση γεγονότος ενώπιον τρίτου σε βάρος ορισμένου προσώπου. Σε σχέση, ειδικώς, με την έννοια του «τρίτου» στην Αιτιολογική Έκθεση του Ν. 5090/2024 αναφέρονται τα ακόλουθα: «Επίσης, από την έννοια του τρίτου, αποδέκτη της διάδοσης, εξαιρούνται τα πρόσωπα που λαμβάνουν υποχρεωτικά γνώση του δυσφημιστικού ισχυρισμού κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, οπότε εξ αυτού και μόνο δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένη η προσφορότητα του γεγονότος για προσβολή της τιμής. Στην ανωτέρω εξαίρεση δεν περιλαμβάνονται ισχυρισμοί που στρέφονται κατά άλλων (πλην των διαδίκων) μερών ή περιπτώσεις που οι αποδέκτες των διαδόσεων (δημόσιοι λειτουργοί ή υπάλληλοι) συνδέονται προσωπικά με τα διάδικα μέρη, έτσι ώστε η γνωριμία αυτή να αίρει την απροσφορότητα του γεγονότος να βλάψει την τιμή λόγω μη αποστασιοποίησης των λειτουργών ή υπαλλήλων από τα διάδικα πρόσωπα. Αυτό ισχύει για τους δημόσιους λειτουργούς ή υπαλλήλους, που συμπράττουν στην ποινική διαδικασία ή πολιτική ή διοικητική δίκη, όπως είναι ο εισαγγελέας, ο δικαστής, ο δικαστικός γραμματέας, ο οποίος συμπράττει στη διαδικασία της καταχώρησης της μήνυσης ή της ένορκης κατάθεσης μάρτυρα, οι ανακριτικοί υπάλληλοι που ορίζονται από τον εισαγγελέα για τη διενέργεια προανακριτικών πράξεων, ο δικαστικός επιμελητής, ο οποίος ως άμισθος δημόσιος λειτουργός είναι αρμόδιος για την επίδοση δικογράφων και εξωδίκων εγγράφων ενόψει ή στο πλαίσιο πολιτικής δίκης. Άλλωστε, για τα τελευταία αυτά πρόσωπα δεν προκύπτει ότι λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου των συγκεκριμένων δικογράφων, παρά μόνο των στοιχείων που είναι αναγκαία για τον ορθό δικονομικά χειρισμό της υπόθεσης. Επίσης, για τον προσδιορισμό της έννοιας του τρίτου χρησιμοποιήθηκε στοχευμένα ο διευρυμένος και γενικός ορισμός της «δίκης» που περιλαμβάνει κάθε στάδιο από την προδικασία (π.χ. αστυνομική προανάκριση, άρα καταλαμβάνει και προανακριτικούς υπαλλήλους κατά την αυτεπάγγελτη αστυνομική προανάκριση) μέχρι την αμετάκλητη απόφαση». Έχει γίνει, ειδικότερα, δεκτό ότι όλα τα πρόσωπα, τα οποία συμπράττουν στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης αποβάλλουν την προσωπική τους ταυτότητα και εξυπηρετούν αποκλειστικά το ρόλο, ο οποίος τους

έχει ανατεθεί. Παρότι φυσικά πρόσωπα, κατά την ανατεθείσα σε αυτούς εξουσία, εκφράζουν και υλοποιούν ένα συγκεκριμένο θεσμικό ρόλο, μέσα σε ένα υποσύστημα, αυτό της αφηρημένης in rem απονομής δικαιοσύνης. Συνεπώς, τα δικαστικά πρόσωπα (Δικαστές, Εισαγγελείς), τα οποία λαμβάνουν υποχρεωτικά γνώση του δυσφημιστικού ισχυρισμού κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ιδίως όταν καλούνται να αποφανθούν σχετικά με αυτόν τον ίδιο δυσφημιστικό ισχυρισμό, δεν είναι εξ αυτού και μόνο του λόγου τρίτοι, ούτε εξ αυτού και μόνο μπορεί να θεωρηθεί δεδομένη η προσφορότητα του γεγονότος για την προσβολή της τιμής (ΑΠ 1090/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 487/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΔιάτΕισΕφΑθ 94/2020, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Άλλωστε, κάθε πρόσωπο, το οποίο πληροφορείται περί του ψευδούς ισχυρισμού από το ίδιο το φερόμενο ως θύμα, δεν εντάσσεται στην έννοια του τρίτου, αφού πρώτον δεν ανήκει στον κύκλο των εν δυνάμει, κατά την αντίληψη του ίδιου του δράστη, προσώπων ενώπιον των οποίων επιχειρείται η συκοφάντηση και, δεύτερον, δεν μπορεί να νοηθεί ως «ενώπιον τρίτου» ισχυρισμός, εκείνος ο οποίος λαμβάνει χώρα σε χρόνο μεταγενέστερο της «ενώπιον τρίτου» εκφοράς του από το δράστη. Όταν το φερόμενο ως θύμα δημοσιοποιεί – κοινοποιεί το ίδιο, μετά το χρόνο τέλεσης της πράξης, τη σε βάρος του εγκληματική ενέργεια, ήτοι τη φερόμενη συκοφάντησή του, η ενέργειά του αυτή δεν συνδέεται αιτιωδώς με πταίσμα του οραστή, αλλά αποκλειστικά με τη διάθεσή του υποκειμένου να διαθέσει (εκθέσει) δημοσίως και οικειοθελώς τμήμα της προσωπικότητάς του. Εξάλλου, η προσφυγή στη Δικαιοσύνη και η εκδίκαση μιας υπόθεσης από το καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιο Δικαστήριο, δεν αποτελεί διεύρυνση του κύκλου των «τρίτων» προσώπων. Διότι, αφενός μεν ούτε σε αυτόν τον κύκλο (του ακροατηρίου) θα αποβλέπει ο δράστης, σε αβέβαιο δηλαδή και άγνωστο κύκλο προσώπων και σε μελλοντικό, αβέβαιο γεγονός (ήτοι τη συζήτηση της υπόθεσης, όποτε και αν πραγματοποιηθεί), αφετέρου δε αν θεωρηθεί ο εξ επαγγέλματος δικαστής ως τρίτος, τότε κάθε ενώπιόν του εισαγόμενη υπόθεση προς εκδίκαση ενεργοποιεί τη νομοτυπική μορφή του άρθ. 363 ΠΚ, το οποίο δεν είναι έγκλημα αποτελέσματος, αλλά τυπικό έγκλημα (βλ. ΑΠ 140/1977, ΠοινΧρ 1997, σελ. 1336), ούτε πρόκειται περί διαρκούς εγκλήματος, ούτως ώστε να γίνεται αποδεκτή είτε νέα τέλεση, είτε συνέχιση της τέλεσης του αδικήματος δια της εκδίκασης της ποινικής (ή αστικής υπόθεσης), κατόπιν έγκλησης (ή αγωγής), κατ' ενός φερομένου ως συκοφάντη, λόγω του ότι με την απολογία ή τις προτάσεις του ο κατηγορούμενος (ή εναγόμενος) επανέλαβε το περιεχόμενο των δυσφημιστικών ισχυρισμών που είχε προηγουμένως διαλάβει σε έτερο δικόγραφο

✓ (λ.χ. σε αγωγή του κατά του εγκαλούντος – ενάγοντος), ακριβώς διότι η θεσμικά προβλεπόμενη διαδικασία απονομής της Δικαιοσύνης δεν εντάσσεται στην έννοια του «τρίτου». Δεν μπορεί, επιπλέον, να γίνει αποδεκτό ότι ο φερόμενος ως δράστης αποβλέπει σε πρόσωπο τρίτου, του οποίου η ταυτότητα και όλα τα στοιχεία προσδιορισμού του (λ.χ. φύλο, ηλικία, γνώσεις κ.τ.λ.) κατά την εκδήλωση του (ψευδούς) ισχυρισμού είναι άγνωστα και απροσδιόριστα, όταν μάλιστα πρόκειται για τον όποιον τρίτο θα λάβει γνώση, ενδεχομένως, του δυσφημιστικού ισχυρισμού στο μέλλον. Δεν μπορεί, ακόμη, ως «τρίτος» της οικείας ποινικής διάταξης να θεωρηθεί πρόσωπο θεσμικά (δικονομικά) εξουσιοδοτημένο να παραλαμβάνει και να εξετάζει μηνύσεις, καταγγελίες, αναφορές των πολιτών (π.χ. ο εισαγγελέας, ο δικαστής μίας υπόθεσης, ο αρμόδιος γραμματέας), καθότι κατά την ενάσκηση των καθηκόντων του αποβάλλει την προσωπική του ταυτότητα και εξυπηρετεί αποκλειστικά τον ανατεθειμένο σε αυτό θεσμικό του ρόλο. Το δικαστικό πρόσωπο δεν είναι «τρίτος» θεσμικά και δικονομικά ως προς το βιοτικό συμβάν, όπως ο οποιοσδήποτε παρών, ο οποίος θα λάβει γνώση της δυσφημιστικής εκδήλωσης, ο απλός θεατής του βιοτικού συμβάντος κατά το χρόνο της εξέλιξής του. Τα δικαστικά πρόσωπα, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, έχουν αυστηρά προκαθορισμένους ρόλους, δεν εκφράζουν την προσωπική τους άποψη, δεν δικαιούνται να προβαίνουν σε σχολιασμό όσων εκτίθενται στα πλαίσια της οικείας διαδικασίας (προδικασίας και κύριας διαδικασίας), δεν διασκέπτονται δημοσίως, δεν τους αφορά το πρόσωπο των διαδίκων (in rem εξελίσσεται η ποινική δίκη, in personam κηρύσσεται η ενοχή ή η αθωότητα). Δεν μπορούν, εξάλλου, οι ανύπαρκτες, ως δικονομικό μέγεθος, «υπόνοιες» του εισαγγελέα ή του δικαστή κατά την εκδίκαση μίας υπόθεσης, να αναχθούν σε (δικονομικό) μέγεθος μετρήσιμο, που αξιολογείται για το σχηματισμό της δικαστικής φύσης. Σε αντίθετη περίπτωση, εάν ήθελε υποστηριχθεί ότι οι «υπόνοιες» που σχημάτισε ο εισαγγελέας ή ο δικαστής εκ της (ψευδούς) αγωγής, μήνυσης, καταγγελίας κ.λπ. αποτελούν απτό, εμπειρικό και δικονομικά αξιολογήσιμο μέγεθος, τούτο θα είχε ως συνέπεια ότι ο ενάγων, ο οποίος φέρει το βάρος απόδειξης στη διαδικασία της πολιτικής δίκης, οφείλει να αποδείξει ότι μέσω της κατάθεσης της (ψευδούς) αγωγής (μήνυσης, καταγγελίας κ.λπ.), επήλθε η προσβολή του εννόμου αγαθού της τιμής, δεδομένου ότι η δυνατότητα επέλευσης του κινδύνου αποτελεί στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης, ενόσω ο δικαστής, στον οποίο έχουν σχηματισθεί «υπόνοιες», προκειμένου να σχηματίσει τη δικανική του πεποίθηση, οφείλει να αναμένει την κατάθεση των προτάσεων των διαδίκων και την

προβολή των εκατέρωθεν ισχυρισμών τους, πράγμα που ανάγεται στο μέλλον, στο χρόνο δηλαδή συζήτησης της αγωγής. Σε αφηρημένο επίπεδο, μη δυνάμενο να στηρίξει τη συνδρομή του στοιχείου της δυνατότητας επέλευσης του κινδύνου και συνεπώς της συντέλεσης της οικείας αξιόποινης πράξης ανάγεται και η θέση ότι ο δικαστικός επιμελητής είναι και αυτός «τρίτος», ενώπιον του οποίου λαμβάνει χώρα ο δυσφημιστικός ισχυρισμός. Τούτο προϋποθέτει πρώτον ότι ο κατηγορούμενος εναγόμενος επεδίωξε τη συκοφάντησή του εγκαλούντος – ενάγοντος ενώπιον προσώπου αγνώστου στον ίδιο και στο λήπτη της (ψευδούς) αγωγής (εναγόμενο), αυτή δε αποτελεί την επιλεγείσα από το δράστη διαδικασία πραγμάτωσης της απόφασής του και, δεύτερον, ότι ο όρος «αφηρημένη – συγκεκριμένη διακινδύνευση» (σημ.: η συκοφαντική δυσφήμιση αποτελεί έγκλημα αφηρημένης – συγκεκριμένης διακινδύνευσης) δικαιολογεί τη θέση ότι, αφού δεν απαιτείται η επέλευση του κινδύνου, αρκεί για τη συντέλεση της πράξης η υπόθεση ότι ο δικαστικός επιμελητής ανέγνωσε το κείμενο της (ψευδούς) αγωγής (ή εξώδικης πρόσκλησης – δήλωσης) κατ' αποτέλεσμα με βάση το απαράδεκτο στην πολιτική δίκη (αλλά και στην ποινική, κατ' αντιστροφή του βάρους της απόδειξης) «τεκμήριο» ότι το ανέγνωσε, διότι αν το είχε αναγνώσει, ενδεχομένως θα είχε σχηματίσει αρνητική άποψη για το φορέα του εννόμου αγαθού της τιμής (ΔιάτΕισΠρωτΑθ 2105/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

Απαιτείται, επίσης, για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της συκοφαντικής δυσφήμισης β) το γεγονός να είναι δυνατόν να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη του τελευταίου, γ) το γεγονός αυτό να είναι ψευδές και δ) άμεσος δόλος, συνιστάμενος στην ηθελημένη ενέργεια του ισχυρισμού ή της διάδοσης ενώπιον του τρίτου του ψευδούς γεγονότος εν γνώσει του δράστη, με την έννοια της βεβαιότητας, ότι αυτό είναι ψευδές και δύναται να βλάψει την τιμή και την υπόληψη του άλλου και δεν αρκεί απλός δόλος (ΑΠ 1071/2022, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 480/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 358/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Ως «ισχυρισμός» νοείται η ανακοίνωση που προέρχεται από γνώμη ή πεποίθηση του ίδιου του δράστη ή από μετάδοση άλλου προσώπου, που υιοθέτησε ο δράστης, ενώ ως «διάδοση» νοείται η μετάδοση ανακοίνωσης άλλου προσώπου από τον δράστη, χωρίς αυτός να την υιοθετεί (ΑΠ 675/2022, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 987/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 480/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 358/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Ως «γεγονός» νοείται κάθε συγκεκριμένο περιστατικό του εξωτερικού κόσμου, που ανάγεται στο παρελθόν ή το παρόν, υποπίπτει στις αισθήσεις και είναι δεκτικό απόδειξης, καθώς και κάθε συγκεκριμένη σχέση ή συμπεριφορά,

9 αναφερόμενη στο παρελθόν ή στο παρόν, που υποπίπτει στις αισθήσεις και αντίκειται στην ηθική και την ευπρέπεια. Δυσμενείς αξιολογικές κρίσεις ή χαρακτηρισμοί μπορεί να θεωρηθούν ως δυσφημιστικά γεγονότα, μόνο εάν υποκρύπτουν πραγματικά συμβάντα που προσβάλλουν την προσωπικότητα άλλου προσώπου ή συνάπτονται αναπόσπαστα με τέτοια συμβάντα και προσδιορίζουν την ποιοτική και ποσοτική βαρύτητά τους (ΑΠ 1023/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 480/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 358/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Απλές όμως κρίσεις, γνώμες και χαρακτηρισμοί που ενέχουν αμφισβήτηση, κατά την κοινή αντίληψη της κοινωνικής ή ηθικής αξίας του παθόντος ή εκδήλωση καταφρόνησης ή ονειδισμού αυτού (χωρίς να συνδέονται με συγκεκριμένο γεγονός), είναι δυνατό να θεμελιώσουν το έγκλημα της εξύβρισης όχι όμως και εκείνο της δυσφήμισης (ΑΠ 1069/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1025/2016, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Δεν αποκλείεται στην έννοια του γεγονότος να υπαχθούν η έκφραση γνώμης ή αξιολογικής κρίσης και χαρακτηρισμοί που ενέχουν αμφισβήτηση, κατά την κοινή αντίληψη, της κοινωνικής ή ηθικής αξίας του παθόντος ή ονειδισμού αυτού, οσάκις αμέσως ή εμμέσως υποκρύπτονται συμβάντα και αντικειμενικά εκδηλωτικά στοιχεία συμπεριφοράς, τα οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση συνιστούν προσβολή της προσωπικότητας (ΑΠ 970/2023, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Ακόμη ως «τιμή» νοείται η ηθική και προσωπική αξία που απολαμβάνει το φυσικό πρόσωπο ως ανθρώπινο όν και ως υποκείμενο της έννομης τάξης, ενώ ως «υπόληψη» νοείται η κοινωνική αξία αυτού, δηλαδή η εκτίμηση που αναγνωρίζεται και αποδίδεται στο φυσικό πρόσωπο ως στοιχείο της προσωπικότητάς του λόγω των ηθικών, πνευματικών, επαγγελματικών και λοιπών ικανοτήτων και δεξιοτήτων αυτού και της γενικότερης θετικής στάσης και δράσης του στο πλαίσιο της έννομης τάξης, της επαγγελματικής ή καλλιτεχνικής ενασχόλησης και της κοινωνικής συμβίωσης και συναναστροφής (ΑΠ 987/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 480/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 358/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Ο υπαίτιος, με την αναφορά ενώπιον τρίτων των σχετικών γεγονότων, παρέχει στους τρίτους τα στηρίγματα, στα οποία θα μπορούσαν αυτοί να στηρίξουν τη δική τους αρνητική κρίση για το πρόσωπο του προσβαλλόμενου. Κατά τα προαναφερθέντα «γεγονός που μπορεί να βλάψει την τιμή» σημαίνει ότι το γεγονός πρέπει να είναι πρόσφορο να επιφέρει την προσβολή της τιμής. Η προσφορότητα κρίνεται από τον τόπο, χρόνο, το είδος του γεγονότος, από τον τρίτο ή τρίτους ενώπιον των οποίων διαδίδεται και γενικά από τις περιστάσεις (ΑΠ 1091/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 480/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ

358/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Για την ποινική δίωξης της αξιόποινης πράξης της συκοφαντικής δυσφήμισης απαιτείται η υποβολή εγκλήσεως (άρ.368§1ΠΚ).

Με την υπό κρίση έγκληση (Α.Β.Μ. Ε2024/1126), ο νυν εγκαλών (ΧΑΡΙΤΟΣ Ιωάννης) εγκαλεί τον νυν εγκαλούμενο (ΣΠΑΝΟ Θωμά – Δημήτριο) για τα αδικήματα της ψευδούς κατάθεσης (άρ. 224§1 ΠΚ), της ψευδούς καταμήνυσης (άρ.229§1 ΠΚ) και της συκοφαντικής δυσφήμισης (άρ. 363 ΠΚ), διότι την 4-9-2023 με την με Α.Β.Μ. Ε2023/4703 έγκλησή του (το περιεχόμενο της οποίας βεβαίωσε ενόρκως ενώπιον του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Ρόδου) καταμήνυσε ψευδώς τον εγκαλούντα (ΧΑΡΙΤΟ Ιωάννη) για τα αδικήματα της ψευδούς καταμήνυσης (άρ. 229§1 ΠΚ), της συκοφαντικής δυσφήμισης (άρ. 363 ΠΚ), της υπαρπαγής ψευδούς βεβαίωσης (άρ. 220§1 ΠΚ), της συγκρότησης και ένταξης σε εγκληματική οργάνωση (άρ. 187 ΠΚ). Στο πλαίσιο της με Α.Β.Μ. Ε2023/4703 ποινικής δικογραφίας διενεργήθηκε προκαταρκτική εξέταση σε βάρος του νυν εγκαλούντος (ΧΑΡΙΤΟΥ Ιωάννη) για τα ανωτέρω αδικήματα και κατόπιν η ανωτέρω έγκληση (Α.Β.Μ. Ε2023/4703): i) τέθηκε εν μέρει στο αρχείο κατ' άρ. 51 ΚΠΔ με την υπ' άρ. 319/24 Διάταξη του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Ρόδου για τα αδικήματα της συκοφαντικής δυσφήμισης (άρ. 363 ΠΚ), που φέρεται να τέλεσε στην Ρόδο την 10-3-2023, της υπαρπαγής ψευδούς βεβαίωσης (άρ. 220§1 ΠΚ), που φέρεται να τέλεσε στην Ρόδο την 10-3-2023, και της συγκρότησης και ένταξης σε εγκληματική οργάνωση (άρ. 187 ΠΚ), και ii) εν μέρει στο αρχείο του άρ. 59§2 ΚΠΔ για τα αδικήματα της ψευδούς καταμήνυσης από κοινού (άρ. 45, 229§1 ΠΚ), που φέρεται να τέλεσε στην Ρόδο την 10-3-2023, έως το τέλος της ποινικής διαδικασίας που κινήθηκε επί της με Α.Β.Μ: Α2023/1817 ποινικής δικογραφίας, διότι την 10-3-2023 στην Ρόδο με την με Α.Β.Μ. Α2023/1817 μήνυση του νυν εγκαλούντος (ΧΑΡΙΤΟΥ Ιωάννη) και του ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ Στέφανου ο νυν εγκαλούμενος (ΣΠΑΝΟΣ Θωμάς) καταμηνύθηκε ψευδώς για τα αδικήματα της υπαρπαγής ψευδούς βεβαίωσης (άρ. 220 ΠΚ), της ψευδούς κατάθεσης (άρ. 224 ΠΚ) και της απάτης (άρ. 386 ΠΚ). Όσον αφορά την δικονομική πορεία της με Α.Β.Μ. Α2023/1817 ποινικής δικογραφίας, αυτή τέθηκε στο αρχείο κατ' άρ. 43§4 ΚΠΔ ως ουσία αβάσιμη δυνάμει της με άρ.πρωτ.1056/24 Αναφοράς Αρχαιοθέτησης του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Ρόδου προς τον κ. Εισαγγελέα Εφετών Δωδεκανήσου, ο οποίος με την με άρ.πρωτ. 7082/4-12-2024 πράξη του την ενέκρινε της ως άνω αρχειοθέτηση.

Βάσει των ανωτέρω πραγματικών περιστατικών σε συνδυασμό με τα διαλαμβανόμενα στην μείζονα σκέψη δεν στοιχειοθετούνται οι αξιόποινες πράξεις

της ψευδούς κατάθεσης (άρ. 224§1ΠΚ) και της ψευδούς καταμήνυσης (άρ. 229§1 ΠΚ), που φέρεται να τέλεσε ο νυν εγκαλούμενος (ΣΠΑΝΟΣ Θωμάς – Δημήτριος) σε βάρος του νυν εγκαλούντος (ΧΑΡΙΤΟΥ Ιωάννη) την 4-9-2023 με την με Α.Β.Μ. Ε2023/4703 έγκλησή του, σύμφωνα με την οποία ο νυν εγκαλούμενος (ΣΠΑΝΟΣ Θωμάς – Δημήτριος) καταμήνυσε τον νυν εγκαλούντα (ΧΑΡΙΤΟΥ Ιωάννη) για το αδίκημα της ψευδούς καταμήνυσης (άρ. 229§1 ΠΚ), που ο τελευταίος (ενν. ο ΧΑΡΙΤΟΥ Ιωάννη) τέλεσε την 10-3-2023 με την με Α.Β.Μ. Α2023/1817 έγκλησή του, διότι όπως προκύπτει από την με άρ.πρωτ.1056/24 Αναφορά Αρχαιοθέτησης του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Ρόδου προς τον κ. Εισαγγελέα Εφετών Δωδεκανήσου, ο οποίος με την με άρ.πρωτ. 7082/4-12-2024 πράξη του την ενέκρινε της ως άνω αρχειοθέτηση, προκύπτει ότι πράγματι ο νυν εγκαλών (ΧΑΡΙΤΟΥ Ιωάννη) καταμήνυσε ψευδώς τον νυν εγκαλούμενο (ΣΠΑΝΟ Θωμά – Δημήτριο) για τα αδικήματα της υπαρπαγής ψευδούς βεβαίωσης (άρ. 220 ΠΚ), της ψευδούς κατάθεσης (άρ. 224 ΠΚ) και της απάτης (άρ. 386 ΠΚ). Επιπλέον δε δεν στοιχειοθετείται το αδίκημα της συκοφαντικής δυσφήμισης (άρ. 363 ΠΚ), που φέρεται να τέλεσε ο νυν εγκαλούμενος (ΣΠΑΝΟΣ Θωμάς – Δημήτριος) την 4-9-2023 με την με Α.Β.Μ. Ε2023/4703 έγκλησή του, διότι ο Εισαγγελέας, οι Προανακριτικοί Υπάλληλοι, οι Γραμματείς της Εισαγγελίας και οι Γραμματείς του Πταισματοδικείου, που άσκησαν τα καθήκοντά τους στο πλαίσιο της με Α.Β.Μ. Ε2023/4703 ποινικής δικογραφίας, όπως επίσης και ο έτερος καταγγελλόμενος (ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Στέφανος) δεν εμπίπτουν στην έννοια του «τρίτου» κατά τα ρητώς προβλεπόμενα στο άρ. 363εδ.β' ΠΚ, ως αυτό ισχύει κατόπιν της από το άρ. 54 του Ν. 5090/2024 τροποποίησέως του.

Κατόπιν τούτων, κρίνουμε ως νόμω αστήρικτη την έγκληση σε βάρος του νυν εγκαλουμένου (ΣΠΑΝΟΥ Θωμά – Δημητρίου), για τα αδικήματα της ψευδούς κατάθεσης (άρ.224§1 ΠΚ) και της ψευδούς καταμήνυσης (άρ. 229§1 ΠΚ) [και συγκεκριμένα για το ότι δήθεν ο νυν εγκαλούμενος (ΣΠΑΝΟΣ Θωμάς – Δημήτριος) καταμήνυσε ψευδώς με την με Α.Β.Μ. Ε2023/4703 έγκλησή του (το περιεχόμενο της οποίας βεβαίωσε ενόρκως ενώπιον του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Ρόδου) τον νυν εγκαλούντα (ΧΑΡΙΤΟ Ιωάννη) για το αδίκημα της ψευδούς καταμήνυσης (άρ. 229§1 ΠΚ), που ο νυν εγκαλών (ΧΑΡΙΤΟΣ Ιωάννης) τέλεσε σε βάρος του νυν εγκαλουμένου (ΣΠΑΝΟΥ Θωμά – Δημητρίου) την 10-3-2023 με την με Α.Β.Μ. Α2023/1817 έγκλησή του] και της συκοφαντικής δυσφήμισης (άρ 363 ΠΚ), που φέρεται να τέλεσε στην Ρόδο την 4-9-2023. Τέλος, τα δικαστικά έξοδα της

προκείμενης διαδικασίας, δεν πρέπει να επιβληθούν σε βάρος του νυν εγκαλούντος (ΧΑΡΙΤΟΥ Ιωάννη), καθόσον δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρ.580§4ΚΠΔ, δηλαδή η κρινόμενη έγκληση δεν προέκυψε ότι είναι εντελώς ψευδής και υποβλήθηκε από δόλο.

Λεκτέο δε ότι όσον αφορά τα αδικήματα της ψευδούς κατάθεσης (άρ. 224§1 ΠΚ) και της ψευδούς καταμήνυσης (άρ. 229§1 ΠΚ), που φέρεται να τέλεσε ο νυν εγκαλούμενος (ΣΠΑΝΟΣ Θωμάς – Δημήτριος) την 4-9-2023 με την με Α.Β.Μ. Ε2023/4703 έγκλησή του και αφορά τις αιτιάσεις σε βάρος του νυν εγκαλούντος (ΧΑΡΙΤΟΥ Ιωάννη) για τα αδικήματα της συκοφαντικής δυσφήμισης (άρ. 363 ΠΚ), που φέρεται να τέλεσε στην Ρόδο την 10-3-2023, της υφαρπαγής ψευδούς βεβαίωσης (άρ. 220§1 ΠΚ), που φέρεται να τέλεσε στην Ρόδο την 10-3-2023, και της συγκρότησης και ένταξης σε εγκληματική οργάνωση (άρ. 187 ΠΚ), ασκήσαμε ποινική δίωξη σε βάρος του νυν εγκαλουμένου (ΣΠΑΝΟΥ Θωμά – Δημητρίου) με την απευθείας κλήση αυτού ενώπιον του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Ρόδου.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτουμε εν μέρει την από 13-2-2024 και με Α.Β.Μ. Ε2024/1634 έγκληση του ΧΑΡΙΤΟΥ Ιωάννη του Γαβριήλ, κατοίκου Ιαλυσού Ρόδου, οδός Γ. Χαρίτου άρ.2, με την οποία εγκαλείται ο ΣΠΑΝΟΣ Θωμάς – Δημήτριος του Χρήστου, κάτοικος Ρόδου, 5ο χλμ Ρόδου Αίνδου, για τα αδικήματα, της ψευδούς κατάθεσης (άρ. 224§1ΠΚ), της ψευδούς καταμήνυσης (άρ. 229§1 ΠΚ) και της συκοφαντικής δυσφήμισης (άρ. 363 ΠΚ), που φέρεται να τέλεσε στην Ρόδο την 4-9-2023.

Παραγγέλλουμε την επίδοση αντιγράφου της διάταξης αυτής στον εγκαλούντα.

